

Valtiovarainministeriön päätös kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta sekä kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2024

Kunnanhallitus 01.06.2026
9/02.05.01.02/2024

Päätös

Asian käsittely

<käsittely kokouksessa>

Esittelijä

kunnanjohtaja Jarkko Seppälä

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää:

1. hakea valituslupaa korkeimalta hallinto-oikeudelta koskien Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätöstä 1172/2026 ja
2. valtuuttaa kunnanjohtajan valmistelemaan ja lähettämään valituksen.

Valmistelija

Jarkko Seppälä
kunnanjohtaja
etunimi.sukunimi(at)hartola.fi puh. 044 743 2217

Asian valmistelu

Hallinto-oikeus on 15.5.2026 antanut ratkaisunsa Hartolan kunnan valituksesta koskien valtiovarainministeriön vuoden 2024 kunnan peruspalvelujen valtionosuuksia koskevaa päätöstä. Hallinto-oikeus on päättänyt hylätä Hartolan kunnan valituksen.

Hallinto-oikeus katsoo, että valtiovarainministeriö ei ole käyttänyt harkintavaltaansa lain tai hallinnon oikeusperiaatteiden vastaisesti, eikä valituksenalaista päätöstä ole täten syytä muuttaa. Hallinto-oikeus toteaa ratkaisussaan, että sen tehtävänä asian yhteydessä ei ole Päijät-Hämeen hyvinvointialueen menettelyn puolueettomuus ja oikeellisuus palkkaharmonisaatiovaraukseen liittyvän varauksen tekemisessä, vaan hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on jäänyt se, onko valtiovarainministeriö voinut tekemässään siirtolaskelmassa oikaista Hartolan kunnan ilmoittamia tilinpäätöstietoja hyvinvointikuntayhtymän alijäämän osalta.

Koska itse palkkaharmonisaatiota koskeva riita-asia on edelleen hallinto-oikeuden käsittelyssä, ei lopullista päätöstä asiaan ole saatu. Kuntien näkökulmasta palkkaharmonisaatiovarauksen oikeellisuus on olennainen osa vuoden 2024 valtionosuuspäätöksen kokonaisuutta, mikä vaikuttaa merkittävästi myös Hartolan kunnan valtionosuuteen.

On perusteltua hakea valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta, jotta asiaan saadaan lopullinen ratkaisu sitten, kun myös itse palkkaharmonisaatioasiakin on arvioitu hallinto-oikeudessa.

Hallinto-oikeuden päätökseen on mahdollista hakea muutosta 30 vuorokauden sisällä päätöksen tiedoksisaantipäivästä. Valitusta valmistellaan kuntien yhteistyössä, mutta on vielä kesken. Kunnanhallitus voi valtuuttaa kunnanjohtajan valmistelemaan ja lähettämään valituksen korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Liitteet

Liite1 Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös liitteineen 15.5.2026

Jakelu

Aikaisemmat käsittelyt

Dnro

Kunnanhallitus 12.08.2024

Päätös

Kunnanhallitus päätti:
1. valittaa Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen valtiovarainministeriön 26.6.2024 tekemästä hylkäävästä päätöksestä koskien Hartolan kunnan vuoden 2024 valtionosuuspäätöstä. Valitusperusteet vastaavat valtiovarainministeriön 21.12.2023 päätöksen oikaisuvaatimuksessa ilmaistuja perusteita.
2. merkitä tiedoksi valituksen, joka on toimitettu Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle 18.7.2024.

Esittelijä

kunnanjohtaja Jarkko Seppälä, puh. 044 743 2217
etunimi.sukunimi(at)hartola.fi

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää:
1. valittaa Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen valtiovarainministeriön 26.6.2024 tekemästä hylkäävästä päätöksestä koskien Hartolan kunnan vuoden 2024 valtionosuuspäätöstä. Valitusperusteet vastaavat valtiovarainministeriön 21.12.2023 päätöksen oikaisuvaatimuksessa ilmaistuja perusteita.
2. merkitä tiedoksi valituksen, joka on toimitettu Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle 18.7.2024.

Valmistelija /
lisätietojen antaja

kunnanjohtaja Jarkko Seppälä, puh. 044 743 2217
etunimi.sukunimi(at)hartola.fi

Asian valmistelu

Hartolan kunta on hakenut kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 51 §:n nojalla oikaisua peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvaamisesta 21.12.2023 annettuun valtiovarainministeriön valtionosuuspäätökseen (VN/35660/2023) kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2024.

Kunnan muutoksenhakuun on saatu ministeriön päätös 26.6.2024. Päätöksellään valtionvarainministeriö hylkää Hartolan kunnan oikaisuvaatimuksen, koska päätös on ministeriön mukaan kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta annetun lain (618/2021) ja sen nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen (1393/2022) mukainen. Päätös perustuu siihen, että valtiovarainministeriö tehdessään valtiosuus päätöstä noudattaa lain ja asetuksen mukaisia kirjauksia siirtolaskelmissa huomioon otettavista eristä. Kun Päijät-Hämeen hyvinvointialue on hyväksynyt hyvinvointikuntayhtymän tilinpäätöksen 2022 ja siihen sisältyvän tilintarkastajan hyväksymän varauksen, kunnille on syntynyt katettavaa alijäämää yhtymän osalta, mikä asetuksen mukaisesti laskelmissa voidaan ottaa huomioon kuntien valtiosuutta vähentävänä.

Hartolan kunnan näkökulmasta on kysymys niin merkittävästä taloudellisesta vaikutuksesta kunnan valtiosuuden määrään, että asia tulisi saattaa hallinto-oikeuden ratkaistavaksi.

Hartolan kunta hakee muutosta valtiovarainministeriön Hartolan kunnan oikaisuvaatimuksesta 26.6.2024 antamaan päätökseen (VN/35660/2023) kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2024 siltä osin kuin peruspalvelujen valtiosuuslaskelmissa on huomioitu Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän alijäämän kattamisvelvollisuus, joka aiheutuu yhtymän tekemästä omavaltaisesta tilinpäätösvarauksesta.

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti ja siitä on käytävä ilmi oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja osoite, hakijan vaatimukset ja vaatimuksen perusteet sekä mitä päätöstä oikaisuvaatimus koskee. Oikaisuvaatimus on toimitettava valtiovarainministeriölle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä. Oikaisuvaatimus voidaan lähettää sähköpostitse tai faksilla.

Aikataulusta johtuen kunnanjohtaja on toimittanut valituksen hallinto-oikeudelle 18.7.2024. Kunnanhallituksella on ollut mahdollisuus tutustua ja kommentoida valitusluonnosta ennen sen lähettämistä. Poikkeuksellisesti päätös tehdään takautuvasti, johtuen loma-aikaan osuneesta lyhyestä valitusajasta.

Valtiovarainministeriön päätös, oikaisuvaatimusohje sekä Hartolan kunnan valitus hallinto-oikeudelle ovat tämän esityslistan liitteenä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Jakelu

Valitus on toimitettu Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen 18.7.2024.

Aikaisemmat käsittelyt

Dnro

Kunnanhallitus 20.05.2024

Päätös	Kunnanhallitus päätti hyväksyä Hartolan kunnan lausunnot valtiovarainministeriölle koskien kunnan tekemää oikaisuvaatimusta vuoden 2024 valtionosuuspäätöksestä. Lausunnot on päivätty ja lähetetty 3.5.2024 ja 14.5.2024.
Esittelijä	kunnanjohtaja Jarkko Seppälä, puh. 044 743 2217 etunimi.sukunimi(at)hartola.fi
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää hyväksyä Hartolan kunnan lausunnot valtiovarainministeriölle koskien kunnan tekemää oikaisuvaatimusta vuoden 2024 valtionosuuspäätöksestä. Lausunnot on päivätty ja lähetetty 3.5.2024 ja 14.5.2024.
Valmistelija / lisätietojen antaja	kunnanjohtaja Jarkko Seppälä, puh. 044 743 2217 etunimi.sukunimi(at)hartola.fi
Asian valmistelu	<p>Valtiovarainministeriö on lähettänyt kuntaan 24.4.2024 lausuntopyyntö koskien Hartolan kunnan sekä muiden Päijät-Hämeen kuntien tekemiä oikaisuvaatimuksia koskien vuoden 2024 valtionosuuksia ja erityisesti Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän viimeisessä tilinpäätöksessä ollutta pakollista varausta palkkaharmonisaatiokustannuksista. Lausunnon määräaika oli 3.5.2024.</p> <p>Lausunnossa kunta vaati itselleen mahdollisuuden vielä kommentoida asiaa sen jälkeen, kun hyvinvointialueen lausunto asiasta on valtiovarainministeriölle toimitettu.</p> <p>Tämä toinen lausuntopyyntö toimitettiin kuntaan 7.5.2024 ja lausunnon määräaika oli 14.5.2024.</p> <p>Koska lausunnon antamisen aikataulu oli tiukka, eikä kunnanhallituksella ollut kokousta, jossa lausunto olisi voitu hyväksyä, sovittiin niin, että kunnanjohtaja antaa asiaan liittyvät lausunnot ja ne tuodaan kunnanhallituksen käsittelyyn seuraavaan kokoukseen.</p> <p>Liitteenä molemmat valtiovarainministeriön lähettämät lausuntopyyntö sekä Hartolan kunnan antamat lausunnot.</p> <p>Hartolan kunnan lähtökohta on, että kunta ei ole osallinen 1.1.2023 tehtyihin palkkaharmonisaatiosopimuksiin, eikä sen kustannukset liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaan kuulu Hartolan kunnalle.</p>
Muutoksenhaku	Muutoksenhakukielto

Aikaisemmat käsittelyt

Dnro

Kunnanhallitus 11.03.2024

Päätös Kunnanhallitus päätti lähettää valtiovarainministeriölle liitteenä mukaisen oikaisuvaatimuksen koskien valtiovarainministeriön päätöstä kunnan

peruspalvelujen valtionosuudesta sekä kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2024.

Esittelijä kunnanjohtaja Jarkko Seppälä, puh. 044 743 2217
etunimi.sukunimi(at)hartola.fi

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää lähettää valtiovarainministeriölle liitteenä mukaisen oikaisuvaatimuksen koskien valtiovarainministeriön päätöstä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta sekä kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2024.

Valmistelija / lisätietojen antaja kunnanjohtaja Jarkko Seppälä, puh. 044 743 2217
etunimi.sukunimi(at)hartola.fi

Asian valmistelu Kuntalain (410/2015) 38 §:n mukaan kunnanhallitus johtaa kunnan taloutta ja 39 §:n mukaan vastaa sen taloudenhoidosta ja myös huolehtii sen sisäisestä valvonnasta ja valvoo kunnan etua. Julkishallinnon hyvä tilintarkastustapa (Suomen tilintarkastajat ry:n suositus 3/2020) kohdan 4.2 mukaan kunnanhallitus myös, yhdessä muiden tilivelvollisten kanssa, vastaa valtionosuuksien perusteista annettujen tietojen oikeellisuudesta.

Kunnanhallitukselle tuodaan osana sisäistä valvontaa ja kunnan edunvalvontaa käsittelyyn valtiovarainministeriön ja opetus- ja kulttuuri- ministeriön päätökset kunnalle myönnettyistä valtionosuuksista sekä valtiovarainministeriön päätökset verotulojen menetysten korvauksesta sekä kotikuntakorvausten perusosasta ja selvitetään edellä mainittujen vaikutukset kunnan talouteen.

Kuntien rahoitusjärjestelmästä tärkeimpiä ovat verotulot ja valtion- osuudet. Näistä valtionosuudet muodostuvat:

- valtiovarainministeriön hallinnoimasta peruspalvelujen valtionosuudesta ja verotulojen menetysten korvauksista ja
- opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimasta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta.

Valtiovarainministeriö (VM) on päättänyt 21.12.2023 vuodelle 2024 myönnettävästä peruspalvelujen valtionosuudesta ja verotulojen menetysten korvauksesta.

Peruspalvelujen valtionosuus on laskennallinen ja se perustuu kunnan asukkaiden palvelutarpeeseen ja myös kunnan omiin olosuhdetekijöihin. Merkittävin laskennallinen peruste on ikärakenne. Laskennallisista kustannuksista vähennetään kunnan omarahoitusosuus, joka vuonna 2024 on 1 388,69 euroa/asukas (2023: 1 359,93 euroa/asukas). Valtionosuusprosentti vuonna 2024 on koko maan osalta 21,92 (2023: 22,09; 2022: 23,59 %) ja Hartolan kunnan osalta -14,72 (2023: -11,78; 2022: 35,40 %).

VM:n 21.12.2023 päättämät valtionosuudet ja verotulojen menetysten korvaus verrattuna Hartolan kunnan talousarvioon 2024:

	VM:n päätös	TA 2024	ero
--	-------------	---------	-----

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ilman verotuloihin perustuvaa tasausta	-506 987 €	-462 500 €	-44 487 €
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	578 985 €	576 000 €	2 985 €
Verotulojen menetysten korvaus	620 104 €	624 950 €	-4 846 €
YHTEENSÄ	692 102 €	738 450 €	-46 348 €

Peruspalvelujen valtionosuus ja verotulojen menetysten korvaus ovat yleiskatteellisia eriä, joiden käytöstä palvelujen tuottamiseen kunta voi itsenäisesti päättää. Rahoituserät maksetaan/laskutetaan kuukausittain tasasuuruisin erin.

Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvauksen perusosa maksetaan osana valtionosuusmaksusta ja se perustuu kunnan esi- ja perusopetuksen laskennallisiin kustannuksiin, ja sen määrä on eri 6-, 7–12- ja 13–15-vuotiaille. VM on päättänyt 21.12.2023 kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2024 ja se on 7 459,25 euroa (2023: 7 436,67 euroa). Vuoden 2024 perusosan laskennassa on käytetty varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden (2022) tietoja toteutuneista kustannuksista. Hartolan kunnan osuus vuoden 2024 kotikuntakorvaustulosta on 14 919 euroa (2023: 35 770 euroa) ja menoista -174 546 euroa (2023: -226 923 euroa). Kotikuntakorvaustulot ja -menot kohdistetaan esiopetuksen ja perusopetuksen kustannuspaikoille.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa sekä vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitettu rahoitus muodostaa OKM:n valtionosuuden. Sen erittely on seuraavanlainen:

	Valtionosuudet
Aamu- ja iltapäivätoiminta	7 099 €
Liikuntatoiminta	9 174 €
Nuorisotyö	1 786 €
Omarah.osuus lukiokoulutus	-245 482 €
Omarah.osuus amm.koulutus	-525 662 €
YHTEENSÄ	-753 085 €

	OKM:n päätös	TA 2024	ero
Kotikuntakorvaustulot	14 919 €	14 900 €	19 €
Kotikuntakorvausmenot	-174 546 €	-181 900 €	7 354 €
OKM:n valtionosuudet	-753 085 €	-690 200 €	-62 885 €

Mikäli kunta on tyytymätön tehtyihin päätöksiin, sillä on oikeus kolmen kuukauden kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan tehdä kirjallinen oikaisu valtiovarainministeriölle. VM:n edellä kuvatut päätökset on tarkasteltu eikä kotikuntakorvauksen perusosaan sekä verotulojen menetysten korvaukseen löytynyt aihetta oikaisuvaatimuksen tekemiseen.

Hartolan kunta hakee kuitenkin oikaisua valtiovarainministeriön 21.12.2023 päätökseen (VN/35660/2023) kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2024 silti osin kuin peruspalvelujen valtionosuuslaskelmissa on huomioitu Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän alijäämän kattamisvelvollisuus, joka aiheutuu yhtymän tekemästä tilinpäätösvarauksesta.

Oikaisuvaatimus on liitteenä.

Muutoksenhaku Muutoksenhakukielto

Jakelu Valtiovarainministeriö, kirjaamo.vm@gov.fi